

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan paprejš. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v sementiških listih št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 11.

V Ljubljani, 4. junija 1890.

Letnik III.

Sedanje razmere.

(Govoril tajnik »Katoliškaga političnega društva« na tretjem shodu v Ljubljani.)

Slavni zbor! Čast mi je po nalogu odbora „Katoliškaga političnega društva“ Vam danes kot tretjo točko dnevnega reda podati političen razgled, pojasniti vzlasti onim spoštovanim poslušalcem, ki nimajo vsaki dan prilike in časa pečati se z dnevnimi vprašanji, kaj je posebno novega, nas zanimajočega po širnem svetu, po naši mogočni Avstriji in po dragi naši slovenski domovini. Naloga moja mi je olajšana in prikrajšana s tem, da sta že moja gospoda predgovornika v svojih krasnih govorih podala nam verne slike iz sedanjega javnega življenja po svetu ter segla tudi globeje in nam naštelà mnogo vzrokov, zakaj da je ta slika splošno le temna ter nam ne obeta posebno lepe prihodnosti.

Človeštvo je v javnem življenju odpadlo od Boga in zato pred človeštvom beži sreča hčerka božja ter se seli med svet nezadovoljnost na vse strani. Boj med bogastvom in bedo je vedno silnejši ter se urno bliža odločilni bitki; kajti stanje delavskih stanov posebno po večjih mestih in po onih deželah, kjer vzlasti cvete trgovina, neznosno je in se mora spremeniti. Človek je blago, le toliko velja, kar plača, to načelo je vzrok žalostnim socijalnim razmeram, katere slabšajo vzlasti slemarji, ki v svoj dobiček obetajo delavcem zlate gradove ter jih zlorabljajo za svoje namene.

Neka podoba, vzgled iz življenja nam obstoječe razmere med kapitalisti in delavci najprimernejše pojasni: Živel je bogat grof, ki je bil zelo prevzetan na svoj stan in denar ter je kmetom v vasi, kjer je imel svoje obširno posestvo, pri vsaki priliki kazal svojo mogočnost in moč. Nikdo umazanih kmetov

ni se mu smel bližati. Le od daleč, je ukazoval, spodbodi se, da svojega gospodarja dostojno pozdravljate. Bog ne daj, da bi se mu bil drznil kdo podati roko, žuljavo, umazano v pozdrav. — Kmetje, ki imajo tudi srce, čutili so to surovost in bolelo jih je tembolj, ker so bili zelo tlačeni; ravnali so po tem in težko čakali prilike, da bi se maščevali nad zatiralcem. Ne dolgo potem vozil se je grof po bližnjem svojem jezeru — drugega posebnega pač ni imel opraviti — ob najlepšem vremenu. Okrog jezera so kmetovalci imeli svoje delo po njivah. Nenadoma pa nastane hud vihar in predno je mogel grof privesljati do kraja, zasukne mu vihar čolnič, preobrne ga in grof pade v vodo. Skuša se rešiti, a predaleč je breg, zato kliče bližnje ratarje na pomoč. Hitro prihitijo na breg. „Hitite, kriči grof, pomagajte, da me izvlečete iz vode.“ „Prav radi, odgovarjajo kmetje, a mi se vam ne smemo bližati, mi se vas ne smemo dotakniti s svojimi grdimi rokami. Mi vas smemo milovati le od daleč.“ Maščevalna strast je prevladala in grofa so pokrili jezerski valovi. — To je v podobi razvoj neugodnih socijalnih razmer, ako se brezno med kapitalci in delavci ne zasuje s pravičnim krščanskim postavodajstvom.

Kakor razgled po svetu sploh ni posebno vabljev, enako je tudi z razgledom po Avstriji. Pred vsem katolike avstrijske zanima šolsko vprašanje. V tem oziru so avstrijski škofje storili svojo dolžnost, izročili so vladi jasno izjavo, kaj da gledé šol mora zahtevati katoliška cerkev. Pomenljivo za avstrijske razmere je to, da se vladi do sedaj še ni zljubilo odgovoriti na to izjavo; to nam priča, da šolsko

vprašanje ne bo še tako kmalu rešeno na korist mladini in državi. Ljudje o tem tudi niso dovolj poučeni, ker protiverski listi povsod ljudi v tem oziru begajo in slepijo. — Gorje učiteljem, ako dobimo versko šolo, vpijejo taki listi in vendar učitelji sami vedó, da zanje in za šolo niso razmere tako neugodne, ako složno delujejo z duhovniki v šoli. — Nauke v šoli hodejo satreti, pravijo liberalni listi dalje; vsakdo vé, da tudi to ni res, da je tudi to le pesek v oči nerazsodnim bralcem, in da se s tem še ne zatirajo nauki v šoli, ako se n. pr. šolarice ne učijo telovadbe.

Kaka nevednost da vlada gledé verske šole med ljudmi, priča nam pismo, ki smo je nedavno dobili v roke. Pismu se vidi, da ga je pisal priprost človek, ki pa rad prebira liberalne liste. V tem pismu beremo med drugim: Ako bi vlada dovolila, da pride šola

zopet pod cerkveno oblast, ubogi učitelji in učiteljice, še bolj pa otroci; drugega se ne bodo učili, kakor verske vraže; coprnije se bodo vnovič pričele in vrgla se bo sedanja vednost za dvestolet nazaj in bičanje se bo začelo pri procesijah, da bo meso od ljudi iz života mahalo itd. Takih budalosti si naberejo priprosti ljudje iz brezverskih časnikov. S takimi slepili se ruje zoper versko šolo. In vendar! Je-li verska šola res tako strašilo? Ali je to tako strašno, ako zahtevajo škofje za katoliške otroke katoliške šole, ako žele, da učitelji z duhovniki v šoli delujejo složno za versko-nravno vzgojo otrok, ako zahtevajo za cerkev tudi nadzorstvo, oni, katerih prednikom je rekel Odrašenik in prijatelj otrok: Pojdite in učite vse narode! — Pustite male k meni! Cerkev od teh svojih zahtev ne more odstopiti; kadar bi to storila, nezvesta bi postala svoji vzvišeni nalogi. (Dalje prih.)

Kaj je novega po svetu?

Dne 17. maja so se razšli državni poslanci iz državnega zbora, ko so dogotovili letni proračun, ki kaže nekaj več dohodkov, kakor stroškov. 19. maja pričel se je češki deželni zbor, da dožene začeto češko-nemško spravo. Mladočehi strastno delujejo proti spravi, ker trdé, da bo imel pri tem češki narod veliko škode; tudi nekateri staročeški poslanci so z njimi istega mnenja; po-

sebno pa je veliko nasprotje in nevolje proti tej spravi med češkim narodom; morebiti torej, da doženejo spravo češko-nemško na papirju, v resnici pa ostane nasprotnost med narodom velika in za deželo silno nevarna. — Dne 4. junija snidejo se avstro-ogerski delegati v Budapešti, izmed slovenskih poslancev je v ta namen izvoljen kanonik K. Klun. — Na Zgornjem Avstrijskem, Solnograškem, Šta-

Listek.

Skrivnostna pota.

Leta 1867. meseca decembra prebival sem v Parizu — pripoveduje misijonar Srednje Afrike jezuit C. — da bi pri znanih, blazih dobrotnikih nabral milodarov za sirotišča v Veroni, v Kairi in Kartumu, kjer se zamorski otroci vzrejujejo in šolajo. Želel sem si pa tudi v domačem kraju vtrditi svoje omajano zdravje, kajti podnebje afrikansko je ljudem iz Evrope zelo neugodno. Z menoj šlo je iz Italije, Avstrije in drugih dežel sedem in trideset misijonarjev v Afriko, a pet in trideset jih je vzela smrt, tudi jaz sem se moral umakniti od puščave Sahare in od nubijskega močvirja, da sem si ohranil življenje. Dne 27. decembra imel sem prav srečen dan, dobil sem za svojo zapuščeno, zamorsko mladino mnogo darov in zvečer sem vtrujen od mnoge hoje hotel iti kmalu k počitku. Okoli desete ure, ko ravno opravljam svoje duhovne molitve, po-

trka nekdo na vrata. Čudim se, kdo me želi tako pozno, vzamem svečo ter posvetim skozi vrata. Pred seboj zagledam tujega, lepo opravljenega človeka.

„Ne zamerite,“ pravi tujec, „da vas tako pozno nadlegujem; gotovo bi ne prišel, ko bi me ne prignala sila. Prišel sem namreč Vas prosit, da bi šli k nekemu umirajočemu, ki silno želi z vami govoriti.“

„Kako to“ — pravim — „da k meni pridete. jaz sem tuj v Parizu, pojdite raji k domačim duhovnom njegove fare.“

„Umirajoči“, odgovarja tujec, „želi ravno vas imeti. Seveda Vam moram prepustiti, da li hočete umirajočemu izpolniti zadnjo voljo ali ne. Vendar mnogo časa nimamo izgubiti.“

Takim besedam seveda se nisem mogel ustavljati. Precej se napravim ter hitim za tujeem na ulice. Ondi čakal je lep voz. Urno stopim vanj in zelo se začudim, ko v vozu pri svitu uličnih svetilnic zagledam tri može, ki so se mi zelo sumljivi zdeli. Zbal sem se jih in ko bi bilo mogoče, precej bi bil skočil iz kočije. Spremljevalci so menda uganili moje misli; v tem hipu me namreč eden zgrabi za prsi, nastavi mi bodalo, druge dva pa me pri-

jerskem, Koroškem, Moravskem, Predarelskem, v Sleziji in Bukovini imajo letos nove volitve za deželne zборе, ki se bodo vršile večinoma junija in julija. — Na Dunaju so 14. maja odprli gospodarsko razstavo; zanimiva je vzlasti za kmetovalce in gospodarje, ki se tukaj lahko prepričajo, koliko da svet dandanes napreduje tudi v teh strokah. — Na Ogerskem so hoteli prijatelji Košutovi spremeniti domovinski zakon na korist uporniku Košutu; to se jim seveda ni posrečilo, a že poskus ta kaže, kako žalostne razmere vladajo na Ogerskem. Vzlasti vzbuja med katoliki ogerskimi veliko nejevoljo razglas ministra za nauk in bogočastje, s katerim se hoče samovoljno v nevarnost postaviti samostojnost katoliške cerkve na korist Kalvincem. — *Strajki* ali ustavljanje dela se nadaljuje po mnogih krajih, na pr. na Češkem, na Moravskem, na Štajerskem; tudi v Ljubljani so mizarški pomočniki ustavili delo; zahtevajo namreč deseturno delo in pri goldinarju po 20 kr. več plačila. Tudi kleparski pomočniki hočejo ustaviti delo. Upanje imamo, da se bo modrim delodajalcem in delavcem posrečilo, nasprotje kmalu poravnati v medsebojno korist. — *Papež Leon XIII.* bo ta mesec v konzistoriju potrdil več imenovanih škofov ter imenoval nekaj kardinalov; med temi bo tudi poljski knezoškof v Krakovem, Dunajevski. Italijanska vlada dela papežu hude ovire pri nastavljanju škofov na Laškem. Za mnoge škofije je že pred nekaterimi leti papež določil škofo, a vlada se jim brani dati navadno, določeno plačo ter ne do-

voli, da bi stanovali v škofijskih hišah. Ker pa škofije za dolgo ne morejo biti brez višjih pastirjev, zato je določil Leon XIII., da naj grede imenovani škofje v svoje škofije in da hoče papež sam zanje plačevati stanovanje in dajati jim primerno plačo. Poleg stroškov za Vatikan in za misijone ima sveti Oče še take izredno velike stroške; to naj si zapomnijo oni, katerim se škoda zdi, ako kdo kaj daruje za svetega Očeta. — Iz pokrajine Ravene na *Italijanskem* se poroča, da so kmečki delavci in delavke šle v nekem kraju k gosposki prositi dela in nekaj poboljška pri plačilu. Stražniki so jih s silo odgnali, delavci so se jeli braniti, metali so kamenje, stražniki so streljali in tri ubili in mnogo drugih ranili. Delavci so se zbirali v vedno večjih množicah ter napadli s kamenjem v Konseliče mestno hišo ter več stražnikov pobili; še le konjiki so napravili red. To je žalostno znamenje, a pozabiti ne smemo, da jih skoraj ni ljudi na svetu, ki bi se jim tako hudo godilo, kakor ubogim laškim delavcem na polju. — Na *Nemškem* so se zopet v državnem zboru posvetovali, kako vtrditi in povikšati vojaško moč. Nemška vlada namreč pravi, da mora tudi Nemčija pomnožiti svojo vojsko, ker jo leto za letom množe tudi druge države, posebno Francoska. Vojni minister hoče zato imeti vsako leto 18 tisoč novincev več potrjenih, kakor do sedaj. To bodo zopet novi davki. Cesar misli zopet obiskati ruskega carja; čutiti je, da bi se Nemei radi bolj približali Rusom, ker slutijo, da se Ruska po-

meta za roke, ter mi grozita z revolverji. Prestrašil sem se nenavadnega napada. Priporočim se Bogu, ker verim, da me v trenutku usmrté. Tega niso storili; zavezali pa so mi oči ter zatrjevali, da, ako bom šel miren z njimi, se mi ni nič hudega bati. Voz pa je hitel dalje, v vozu so vsi molčali in jaz z zavezanimi očmi, nisem vedel, kam gremo in kaj z menoj nameravamo.

Voziti smo se morali že kaki dve uri, ko voz obstoji. Pomagali so mi z voza ter me peljali v veliko poslopje, po mnogih hodnikih in sobah po stopnjicah gori in doli, sedaj na levo, sedaj zopet na desno. Slednjič me pripeljejo v veliko dvorano, odvzamejo mi zavezo od oči ter me puste samega v sobi. Gledam okrog sebe, bila je velika dvorana, slabo razsvetljena, a bogato ozaljšana. Gledam, kje je kaka bolniška postelja, a nikjer ni bilo nobene. — V tem vstane iz stola, stoječega v kotu, črno oblečen gospod ter mi pride nasproti. Bil je videti popolno zdrav, krepak in v najboljših letih; le lasje so mu že precej osiveli.

Neznani gospod me prijazno pozdravi in mi ponudi strel, naj se vsedem. Povem mu, da so me

klicali k umirajočemu, a da to mora biti pomota, ker vidim pred seboj popolno zdravega gospoda.

„Res“, pravi tujec, „sem popolno zdrav; vendar pripomnil je z britkim nasmehom, „moram čez eno uro umreti. Prosim Vas torej, da me blagovoljno pripravite na smrt.“ — „Tega ne razumem, to je meni uganjka,“ odgovarjam tujcu. — „Na kratko Vam pojasnim,“ nadaljuje tujec; „jaz sem ud skrivne freimaurarske družbe, imel sem v državi imenitne službe, moja beseda je velika veljala, zato so me v družbi dobro rabili za svoje namene in edino to je bil vzrok, da me niso silili, kakor silijo sicer vsacega družega, ki pristopi v družbo, da bi bil moral priseči, da ne bom nikoli ne v življenji ne ob smrti zahteval duhovniške pomoči. Nedavno naročili so mi, izročiti najetim morilecem odličnega duhovnika, s katerim sva bila prijatelja iz mladih let. Tega nisem hotel storiti, če tudi sem vedel, da moram po ostrih postavah freimaurarskih zato umreti. Edino mojo željo pa so mi spolnili ter mi na zahtevanje Vas pripeljali v duhovno pomoč za zadnjo uro; vas pa tujca so izbrali zato, da vse bolj skrito ostane.“

lagoma odteguje od Francozov. To bi znalo imeti za Avstrijo osodepolne nasledke glede Balkana. — V *Bolgariji* so imeli glasovito pravdo proti majorju Panici in tovarišem, ki so se zarotili zoper

življenje kneza Ferdinanda. Pravda je bila končana 30. maja; major Panica je obsojen na smrt, da naj bo vstreljen; drugi so dobili po več let ojstre ječe.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Družba sv. Cirila in Metoda mora se boriti z mnogimi težavami. Podtahnili so celo v razglasih nekaterih c. kr. deželnih šolskih svetov družbi, da je izdala knjigo „Tisočletnica Metodova“, da si je izšla eno leto poprej, preden se je ustanovila družba sv. Cirila in Metoda. Upati je, da bodo taka lažajiva poročila slovenski poslanci osvetili v pravi luči. Na novo so ustanovljene podružnice: Tolmin na Goriškem, Priblaves na Koroškem, Kostanjevica na Dolenjskem. — Birmancev je bilo v Ljubljani binkoštno praznike 1729. — Toča je žal že pobila po marsikterih krajih, med drugimi tudi pri Dobu, Podrečju in Domžalah, tudi iz Planine nam je o tem došlo poročilo. — Na Turnu pri Krškem so nedavno vlomili neznani tatovi v grobišče grofa Auersperga. — Strela je udarila binkoštno soboto v skedenj posestnika Jenka v Podrečju nad Smednikom. Škode je do 1500 gl.; isti čas je udarila v telegrafno žico blizu Medvod ter je stražnika omamila.

Iz Moravc, 1. junija. Našo šmarniško pobožnost je letos povečevalo izborna mladeniško petje.

Kake pol ure pozneje zaropčejo ključki v ključavnici pri vratih in nekaj gospodov stopi v sobo, da bi obsojenca odpeljali. Ta jih prosi, naj še nekoliko potrpe, a oni ga primejo ter ga hoté s silo odpeljati; še le ko se sklicuje na dano besedo, da mu bodo gledé zadnje ure dovolili prostost, odstopijo ter mu dovolijo še pol ure. Bilo je ravno polnoči. Skesan obsojenec opravi spoved. Po končanem svetem opravilu mi reče: Gospod, še nekaj imam vam naročiti. Zadnji moj pozdrav izročite moji blagi in ljubljeni ženi, kakor tudi dobrima hčerkama, katere moram nesrečnež tako zgodaj in vsled lastne krivde zapustiti. Starejša hči je v Parizu v samostanu šolskih sester v N., žena z mlajšo hčerjo stane tam v bližnji ulici P. št. — Zatrdite jim vzlasti, da sem se pred smrtjo pomiril z Bogom; ta novica jedina jih bo vzdrževala v grozni nepričakovani peskušnji. Danes zjutraj sem se ločil zdrav od svojih, hotel sem ubežati smrti v tujino, a moji skrivni tovariši so slutili mojo namero ter me zgrabili v trenutku, ko sem se imel odpeljati. Pripravite torej domače moje počasi na strašno novico. — „Kako pa bodo meni verjeli Vaši domači?“ — ga

Gospod učitelj J. Toman je v kratkem času izvežbal kvartet, ki redno poje v cerkvi, o velikih praznikih tudi težke latinske maše. Za procesije in druge posebne prilike je izurjenih več pevcev. Ko se bodo v par mesecih orglje nekoliko prestavile, da se dobi več prostora na koru, potem bo mogoče božjo službo narediti še veličastnišo. Moško petje vernikom jako ugaja. To pohvalo sem slišal binkoštni ponedeljek tudi na Limbarski gori, kamor je prišlo silno veliko ljudstva od blizu in od daleč, med tem tudi mnogo ljubljancanov. — Napredujemo tudi pri nas, upam, da v pravi luči. „Domoljuba“ beré Dolinci in Gorjanci prav radi. Oni dan sem nekemu hribovcu hotel povedati nekaj novega, pa mi je precej sešel v besedo rekoč: „Saj sem bral to že v „Domoljubu“. — Napredka si želimo posebno urnega zlasti še pri cestah. Najprej želimo, da bi bile ceste vedno v pravem redu in tiru, kar se je pogrešalo letošnjo spomlad zlasti med Moravčami in Pečami. Še bolj pa hrepenimo po tem, da bi slavni deželni odbor in zbor prej ko prej poskrbel, da se cesta čez Prevoje na Moravče ugodno

vprašam. „Treba, da mi izročite zato gotovih dokazov. Zapišite na to-le knjižico nekaj besed z lastno ročno pisavo, da se na njej Vaši domači prepričajo, da govorim resnico.“ — Obsojenec vzame svinčnik ter zapiše na prazen list te-le vrstice:

Draga Helena! Meni je še to uro zapustiti svet. Ko prejmeš te vrstice, bom že davno prestal svoje trpljenje. Prosim te, odpusti mi, ko zveš za mojo posilno smrt. Pozdravi mi drage otroke in tolažite se z zagotovitvijo, da sem umrl kot kristijan spravljén z Bogom. Molite veliko za pokoj moji ubogi duši.

Tvoj Teodor.

Z zahvalo mi gospod, katerega stan in ime sem sedaj poznal, izročil te vrstice ter me prosi naj ga še nikar ne zapustim. V tem pa že vstopijo ljudje v sobo ter zgrabijo obsojenca, da ga odvedó. Tedaj pa se nisem mogel premagati; s silo sem jih odganjal od obsojenca.

„Mene rajše usmrtite, njemu pa prizanesite zaradi žene in dragih otrok.“ A prošnja moja je bila zastoj; porogljivo so se mi smejali ter s silo me odtrgali od obsojenca in ga tirali iz dvorane. Še od daleč mi je klical obsojenec: Z Bogom! Bog

preloži. Ko bi šla bolj po sredi doline, bila bi nam pot v Ljubljano dosti zljajšana in okrajšana.

Od Drave. Volitve za deželni zbor štajarski so razpisane. Poslance bodo izbirale kmetske občine dne 27. junija, mesta in trgi ter trgovinske in obrtne zbornice dne 30. junija, a veleposestniki, ki plačujejo vsaj 100 gld. davka, dne 3. julija. Bralcem na Štajarskem priporočamo, naj še enkrat preberejo to, kar je pisal „Domoljub“ v številki 10 na strani 106 in 107. Volitve volilnih mož bodo se vršile že te dni. Kmetje, vdeležujte se volitve! toda glasujte samo za krščanski in slovenski misleče osebe, nikar pa ne zaupati „liberalcu“ in njegovemu tovarišu nemškutarju!

Od Celja. Nova „Južnoštajarska hranilnica“ v Celji začela je poslovati dne 24. julija 1889. V teku devet mesecev, t. j. do dne 30. aprila 1890 se je vložilo 475.116 gld. 40 $\frac{1}{2}$ kr., izvzelo pa 127.273 gld. 41 kr., a razposodila je hranilnica 270.025 gld. Iz teh števil se jasno vidi, kako veliko zaupanje si je zavod pridobil v kratkem času svojega obstanka. Saj pa tudi na Štajarskem ni nobene druge hranilnice, za katero bi dobro stalo pet okrajev. Imenovano hranilnico ustanovili so in prevzeli poročstvo za vse dolžnosti hranilnice okraji: Gornjigrad, Vranska, Šoštanj, Šmarje, Sevnica. — Dne 18. maja je toča veliko škode napravila po farah: Laško, sv. Jedert, Dol, Smarjeta, Šmiklavž, Loka, Razbor. Gospod dr. Wagner, okrajni glavar Celjski, je osebno prišel ogledovat pobitih okolic, da onesrečenemu ljudstvu

pripomore do podpore iz državne blagajnice. Dne 21. maja, ob 11. uri predpoldne, je pa toča klestila po Brdeah in Parožu pri Dobrni in proti Velenji; neki posestnik pri sv. Janžu, ki je lani dobil dva polovnjaka vina, sodi, da bo letos komaj za dve mali vedri točevine. Istega dne je na Lopati blizo Celja strela užgala Belaju hlev. V časniki beremo, da je dne 21. maja ob enaj uri popoldne kakor orehi debela toča padala skoz četrt ure pri svetem Lenartu pri Mariboru ter se po kratkem prenehanju vsula še drugokrat. Vbogi kmet!

Celje. Na Slovenskem so udje misijske družbe sv. Vincencija samo pri sv. Jožefu zvanaj Celja in pa v Ljubljani. V cerkvi sv. Jožefa se je zvečer 17. maja začela slaviti tridnevica v čast blaženemu Janezu Gabricielu Perboyre. Imenovanec je luč sveta zagledal na Francoskem leta 1802. Kot mladenič se je odločil za duhovništvo ter vstopil v družbo sv. Vincencija. Misijonaril je na Kitajskem in tam zavoljo Kristusa umrl smrti mučeniške. Truplo njegovo počiva v Parizu. Lani so mučenca Leon XIII. slovesno prišteli med „blažence“ Božje. Omenjene tridnevne pobožnosti se je vdeleževalo obilo ljudstva. Pridige bile so vsaki dan po tri. Govorili so po vrsti sledeči p. n. gg.: Opat Ogradi iz Celja, župnik Hrastelj iz Ribnice, oče Nikolaj Možnarič iz Lokovice blizo Gradca, oče Ubaldo iz Celja, profesor dr. Feuš iz Maribora, dekan Hajšek iz Slovenjebistrice, o. Kalisto Herič iz Maribora, profesor Krušič iz Celja, župnik Kreft s Kalovja. Za sklep so slovesni

Vam povrni Vašo prijaznost. Spominjajte se me v molitvah!

Ni mi mogoče povedati, koliko sem tedaj trpel v svojem srcu, gledajoč zlobo in podlost freimaurarsko. Poslušal sem tigre in leve po Etijopiji, požrešni krokodili grozili so mi s svojimi žreli, divji zamorci merili so na-me s strupenimi puščicami, a one satanske zlobe in zvijače iskal sem zastonj, kakoršne sem bil sedaj priča pri ljudeh, ki pravijo, da se boré za „prostost, enakost in bratoljubje“, v resnici pa s silo rušijo vezi družinske in državi ter cerkvi spodkopavajo temelj, da bi na tej razvalini postavili nov — Babilon! Tisoč misli mi je begalo po glavi. Gledal sem v duhu nesrečnega obsojenca, ki se zvija v smrtnih bridkosti. — Kmalu pa zaslišim stopinje. Vrata se odpró in moji prejšnji spremljevalci stojé pred menoj. Na njih rokah se pozna še kri. Zdelo se mi je, da bo zdaj umreti tudi meni. Zavežejo mi zopet oči, preiščejo mojo knjižico in me vodijo zopet skozi razne sobe po stopnjicah navzdol in me spremijo v voz, ki je čakal pred hišnimi vratmi. Zopet smo se vozili dolgo časa. Slednjič me postavijo iz voza ter me sredi

ceste v temni noči pusté samega. Oddahnil sem se, ko sem potegnil zavezo z očíj. Nekaj časa čakam, da se nekoliko zdani. Približam se ob 4. uri neki hiši ter vprašam ljudi, kje da sem. — „Dve uri od Pariza, so rekli. Ali morda želite v Pariz; ako drago, voz je za vas precej pripravljen.“ — In ob 6. uri zjutraj bil sem srečno zopet v svoji sobi. Bila je to zame strašna noč, zdelo se mi je vse kar sem doživel, kakor grozne, težke sanje. Daroval sem isto jutro sv. mašo za nesrečnega obsojenca ter kmalu nato sporočil njegovim domačim žalostno novico. Poročilo moje jih je popolno potrló. Nikakor se niso dali potolažiti. In ko sem jim dopovedoval, da je oče umrl kot kristjan, niso mi verjeli, ker so vedeli, da je bil oče ud skrivne družbe in še le, ko sem jim pokazal njegovo lastnoročno pisemce, tedaj so našli vsaj nekaj tolažbe neznosni poskušnji.

Kakor dragocen zaklad hrani družina to očetovo pismo; upanje namreč ima, da se združijo z očetom zopet — nad zvezdami.

blagoslov imeli prelat monsignor Orožen, stolni dekan iz Maribora.

Štajarsko. Poštar v Ljutomeru postal je gospod Mavrič, dozda poštni uradnik v Cmereku. — V Ptuji se je v kleti trgovca Jurca vnel „bencin“; onesrečilo je 13 oseb, izmed teh so 4 ranjenci umrli. — V Kostivnici je umrl č. g. župnik Jarič; tam je pastiroval samo skoz tri mesece. — Viničarja Jelen in Strmšek sta se pri kartanji sprla, na poti domu sta se poskusila z noži, vsled tega je v vrat prebodeni Strmšek izdihnil dušo, a Jelena so spravili pod ključ v Slovenjibistrici. — Jakob Galun na Hajdini na Dravskem polju je „na vojki“ pasel dve kravi. Pastir je „vojko“ ali vrvice ovil si okoli života. Živina se je nečesa prestrašila, skočila v beg, a pastirja vlekla seboj, da je umrl. — Novo pošto dobila je okolica Podplat pri Poljčanah. — Skavsala sta se dva šolarja in pri tej priložnosti je 12-letni Ivan Pečovnik iz Remšnika izgubil levo oko. — Okoli Radgone je letos mnogo hroščev. Gospodska s posebnim pismom vzpodbuja prebivalce, naj kebre po možnosti pokončujejo. Od meje med celjskim in šoštanjским okrajem se nam piše, da tam letos hroščev ni videti nič. — Na kmetijski šoli v Grottenhofu pri Gradcu je razpisano 12 deželnih štipendij. Pravico do njih imajo štajarski mladeniči, ki so dovršili ljudsko šolo, starost 16 do 26 let, prošnja se mora osebno prinesiti vsaj do dne 15. junija. — V cerkvi-podružnici pri Pernici blizu Gradca je ravno pred začetkom sv. opravila neko dekle zadel mrtvoud ter je pred oltarjem umrla. To je bila pač pretresljiva pridiga: Človek, bodi pripravljen na smrt! — Iz železničnega voza blizu Slivnice pri Mariboru je po nesreči padel vojak Kopriva in obležal mrtev. — Matej Zalesnik iz Mislinja blizu Slovenjigradca je od sv. Florijana šel zvečer vinjen domov; v gozdu zgrešil je pot, zabredel v neko mlako, tukaj so ga našli mrtvega. — Občina okolica Šoštanj si je v odbor izvolila 18 slovenskih zavednih oseb, izmed teh je župan postal vrli Falko, posestnik v Družmirji. — Šolska družba sv. Cirila in Metoda, t. j. podružnica iste v Pirešici, šteje nad 100 udov. Pri občnem zboru so na predlog občinskega predstojnika Podpečana izbrani vsi dosedanji odborniki znovič. Zborovalci so na Dunaj odposlali prošnjo za versko šolo. Kakor se

vidi, je tukajšnje ljudstvo jako delavno za dobro reč, odkar se je odkrižalo nemškutarskega jarma. — V Rožni dolini je najstletna hčerka baje „za kratek čas“ svojej vdovi-materi pustila rudečega petelina na koč. — Zvečer 18. maja je delavec Jakob Noraglava šel iz krème v Skarlovcu blizu Laškitrga; pričakali so ga trije fantje in ga s poleni usmrtili. Kaj li so hudobneži s tem dosegli? Le pameti zapravljati nikar! — Dne 19. majnika si je Miha Abram na Kladji blizu Blanice odšel po nevesto v Lokve, da bi jo spremil pred oltar v Rajhenburgu ob Savi. Ko je bil ženin zapustil domačo hišo, se je njegova mati začela snehe tako bati, da se je starici zmešala pamet ter se sirota na hrastu ne daleč od poslopja obesila.

Goriška in Primorje. Procesija na sv. Goro se je slovesno izvršila; bilo je ljudi nad 50tisoč, veliko duhovnov z goriškim nadškofom; izvrstno je pridigal gospod dr. Mahnič. — Starodavna slovenska navada je, da na kresni večer zažigajo kresove. Te navade so se držali tudi tržaški okoličani. Laški magistrat v Trstu pa je že pred štirimi leti izdal prepoved, katero ponavlja vsako leto ter preti s kaznijo 10 do 200 goldinarjev. — Huda nadloga vznemirja to pomlad nekatere občine, namreč živalska steklina. Dne 20. februarja se je klatil stekel pes po vaseh za sv. Goro. Ogrizel je nekaj ljudi in živine. Enake nesreče so se pripetile v Tolminu. V Čepovanu pa so ubili tri stekle lesice, ki so oklale več ovac, katerih ena je poginila. V Grgarju pod sv. Goro je dne 21. maja stekel vol, katerega je bil dne 20. februarja ugriznil stekel pes. Goriški živinozdravnik je nekda izrekel sodbo, da je vol poginil za vraničnim prisadom, ljudstvo pa trdi, da je cepnil za steklino, ker je grizel okolu sebe in sploh kazal znamenja stekline. Ljudje so v strahu, skoravno doslej pri njih še ni slabih nasledkov. V Tolminu ogrizene zdravi tamošnji zdravnik po svoji metodi, ogrizeni v Grgarju pa so šli iskat pomoči v Staromesto na Beneškem. — Goriški mestni zastop je v seji 28. dne maja soglasno sklenil, da se na dan poroke nadvojvodinje Valerije razdeli med dve ubogi deklici 100 glđ., kar naj se ponavlja vsako leto ob obletnici. Dalje je zbor potrdil zadnje izvolitve. Pred sejo se je odpovedal odbornik Nigris. Ta odpoved se čudno tolmači po mestu.

Cerkev in šola.

Papeževa okrožnica.

(Konec.)

Družine so podlaga in pričetek vsaki državi; kakoršno je torej družinsko življenje, tako je tudi

življenje v državi; ako so družine verne in redne, tedaj je državi dobro, gorje pa državi, ako se med družine splošno vtihotapi pokvarjenost. In tako delajo tudi nasprotniki krščanstva. Njih namen je, za-

treči krščanstvo, in to poskušajo pred vsem pri družinah in se pri tem nič ne menijo, da žalijo s svojim rovanjem najsvetejše pravice staršev. Po naratoriji imajo namreč starši pravico, vzgojevati svoje otroke in dolžnost, skrbeti zato, da se vzgojujejo za oni namen, zaradi katerega jih jim je Bog izročil. V tem oziru morajo skrbeti starši, da se odstranijo vse ovire, ki se na pot stavijo krščanski izreji otrok; pred vsem varovati se je takih šol, kjer so otroci v nevarnosti, da bi srkali strup brezbožnosti v mlada srca. Kjer se gre za izrejo in vzgojo otrok, tam se katoliki ne smejo braniti nobenega dela, bati nobenega truda. Po mnogih krajih so katoliki potrošili veliko denarja za verske šole in zaslužili naše občudovanje. Kjer so enake razmere, ondi bi morali katoliki povsod tako ravnati. Pred vsem pa ne smejo pozabiti katoličani, da je za otroke in njih prihodnost najvažnejša prva vzgoja v domači hiši. Kjer otrok preživi prva svoja leta v nedolžnosti, kjer se mladenič nauči z orožjem krščanskih kreposti vojskovati se s strastmi, tam je tudi najboljše zagotovilo za obstanek in blagor države.

S tem smo omenili vsaj bistveno vse, kar je dandanes katolikom potrebno storiti. Skrbeti je, da se te naše besede vdomačijo med katoličani; saj dolžnosti, o katerih smo govorili, niso težke, kajti jarem Gospodov je sladak in breme njegovo je lahko. Ne pozabimo pri našem delovanju, da je v nevarnosti najsvetejše, za kar se borimo in da bo tudi Gospod z nami v boju, dokler trpi boj. Gospod ne bo zapustil svoje čede in ne odtegnil posebne pomoči njenemu pastirju. — Z očetovskim blagoslovom, ki ga podeli sveti Oče katolikom, sklene papež svoje pismo, ki naj bode katoličanom vodilo življenja za današnje razmere.

Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji. Premošeni so čč. gg.: Jakob Pokoren, kapelan, iz Črnomlja v Smlednik; Ignacij Fertin iz Šmarija v Mošnje; Franc Pokoren z Jesenic v Šmarije; Albin Ilovski iz Kostanjevice na Mirno; Janez Müller iz Smlednika v Polje; Franc Hirše pride iz Logatca na prejšnjo svojo službo v Planini. Nastavljeni so čč. gg. semeniški duhovniki, in sicer Ivan Bezeljak v Logatci, Ferdinand Čekal na Jesenicah in Matija Novak v Črnomlju.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Poraba sodov, v katerih se je hranilo črno vino, za belo vino. Sodi, v katerih se je hranilo črno vino, se dadó s tem porabiti za belo vino, da se večkrat izplaknejo z vrelo vodo, v kateri je raztopljena soda. (5 kilogramov kristalizovane sode na 100 litrov vode.) Pusti naj se pa, da se ta voda v sodu ohladi ter naj se od časa do časa pretaklja. Sodi naj se potem izplahnejo, dobro zažvepljajo in nazadnje dobro izmijejo. Če je zašla barva globoko v les, je le tako mogoče vse barvilo venkaj spraviti, da se sodi večkrat zaparijo. Najbolj previdno je, v take sode, katere smo s sodo izmivali, najprej le kako bolj slabo vino natočiti, ker se le še nekoliko rudeče barve navzame, ki se pa s časom sama izgubi, ali pa se dá s čiščenjem odstraniti.

Če hočeš iz svilnate ali volnate obleke spraviti madeže od kolomaza (šmira), pomoči ma-

deže s žganjem ter je pusti potem eno uro pri miru. Nato namaži madeže z rumenjacom in podrgni na lahno s prsti, izmij s svežo (frišno) vodo in zopet izmij. Nazadnje izbrisi izmito obleko s snažnim platnom in jo posuši.

Pšenice 100 kilo velja po mestih: Ormož 8 gld. 50 kr., Gradec 9 gld. 18 kr., Celovec 9 gld., Dunaj 9 gld. 15 kr., Praga 10 gld. 40 kr., Budapešt 7 gld. 50 kr., Solnograd 8 gld. 70 kr.

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 6 gld. 60 kr., rž 5 gld. 30 kr., ječmen 5 gld. 10 kr., oves 3 gld. 60 kr., koruza 5 gld. 20 kr., proso 5 gld., 90 kr., hajdina 5 gld. 10 kr., krompir 2 gld. 40 kr., vse po hektolitru; kilo fižole 8 kr., leče 28 kr., graha 20 kr., liter prosenega pšena 10 kr.; jajce 2 kr.; mleko, sveže, 10 kr., posneto 8 kr. liter; 100 kilo sena 1 gld. 70 kr., nasteljne slame 1 gld. 40 kr.

Razne vesti.

(„Matica Slovenska“) ima dné 25. junija ob 5. uri popoldne v mestni dvorani v Ljubljani svoj občni zbor z navadnim vsakoletnim dnevnim redom.

(Knezonaškok v Solnogradu) postali so dr. Janez Haller. Rojeni kot sin kmetskih starišev v Pasajerju

blizu Tridenta na Tirolskem dne 30. aprila 1825, za duhovnika posvečeni dné 21. maja 1848, dozdaž so bili stolni prošt in ob enem pomožni škof v Solnogradu. Pod „cerkveno pokrajino“ Solnograjsko spadajo škofovine: Briksen in Trident na Tirolskem,

Celovec na Koroškem, Gradec in Maribor na Štajarskem.

(Zgodovina cerkljanske fare) imenuje se mična nova knjiga, katero je spisal kapelan gospod Ivan Lavrenčič in založil župnik gospod Anton Golobič. V tej knjigi se nam kaže zgodovina starodavne, velike in lepe cerkljanske fare; žal, da o prvotni in starejši zgodovini ni bilo mogoče najti mnogo zgodovinskih podatkov gospodu pisatelju, ki je, kakor uvod knjige spričuje, toliko bolj marljivo in natančno vporabil vse vire o novejši zgodovini ter podal slovenskemu svetu v prijetnem jeziku lepo podobo cerkljanske župnije. Spis ta dobrodošel bo vsakemu, kdor se zanima za domačo zgočovino, vzlasti pa je razveselil cerkljanske farmane in vse one, ki so ali so bili kedaj v ožji dotiki s to faro, zato vsakemu priporočamo v nakup to knjigo, ki se dobi po goldinarji iztis v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani in v Cerkljah na Gorenjskem.

(Strupeno roso) ali „medljiko“ ali peronosporo pričakujejo vinogradarji, da bo se letos začela zopet prikazovati in kaziti trto. Kjer so gospodarji lani škropili z galico, tam je listje ostalo zeleno in grozdje je dozorelo. Druge pomoči zoper bolezen za zdaj ljudje ne poznajo. V jeseni pa bi se moralo sežgati vse listje; ali to bi morali storiti vsi vinogradniki, ne samo nekateri.

(Dijaško društvo „Triglav“ v Gradcu) si je omislilo novo zastavo. Dne 1. junija so se pripeljali v Središče ob Dravi. Tam so bili pri sv. maši in tukaj so slovenskim dijakom ali „studentom“ blagoslovili novo zastavo.

(Na Dobrni) je umrl posestnik Grušovnik-Adamec, star 80 let. O svojem času je dolgo vrsto let opravljal častne službe v občini.

(V Grižah pri Žalcu) so na Duhovo blagoslovili temeljni kamen za cerkvico, ki bo posvečena v čast Devici Mariji Lurdskej.

(Okoli mesta Segedin) na Ogerskem je dne 13. maja toča povzročila nepopisljivo nesrečo, še drugi dan je iste ležalo cele kupe.

(Strela ubila) je štiri osebe v Hrastinu blizu Oseka v Slavoniji.

(V Pruskej Šleziji) se je dne 15. maja na potu iz cerkve na čolnici čez reko Odro peljalo 42 oseb. Voznik je sicer svaril, naj ne vstopa tolika množina ljudi, ali svarilo ni zdalo nič. Ko so priveslali že blizu drugega kraja, se je nekdo začel prehitro veseliti in postal nemiren, vsled tega se je čolnič prevrgel in je utonilo 37 oseb.

(Kobilice) so na Bolgarskem letos vničile rastlinstvo po obsegu 60.000 oralij zemljišča in še vedno delajo škodo. Časniki poročajo, da se požrešni skakavci prikazujejo tudi po Ogerskem.

(V Sibiriji) v Aziji se je razlila reka Tom ter več ur na široko napravila neznansko nesrečo; največ škode trpelo je mesto Tomskj, to pa vsled povodnji in groznega požara ob enem.

(Koliko se v Avstriji pokadi.) Minolo leto je avstrijska država dobila 78.331.108 gl. za smodke, cigarete in raznovrstni tabak. Smok so pokadili 1.085.921.783 komadov, in sicer 269 milijonov „kratkih“, 187.972.051 viržink, kub po 5 kr. 184 milijonov, portorik 84 milijonov, britanik 41 milijonov, trabuk 29 milijonov, kub po 6 kr. 20 milijonov itd. Smok se je 72.159.582 komadov manj pokadilo, kakor l. 1888. Cigaret pa so pokadili 174 milijonov komadov.

(Poštenost velja.) Kakih dvanajst let bo, ko je v Parizu stal v hudem mrazu pred neko prodajalnico razcapan deček, ter mimogredoče prosil darov. Dolgo je že čakal neki dan, a ni še dobil ničesar. Slednjič pripelja se lep voz. Imenitna, bogato oblečena gospa stopi iz njega. „Gospa“, jeclja deček, „prosim malega daru; Bog vam bo povrnil, ako pomagate stradajočim revežem. Oče leži bolan, sestra tudi in mati, ki mora obema streči, je še skoraj najbolj bolna. Jaz pa moram za družino izprositi živeža.“ Deček je govoril tako milo in proseče, da se gospa ustavi. Pogleda ga in zdi se ji, kakor da bi videla znan obraz. Ko zvé od dečka, kje da stanuje, vzame ga v voz ter ga povprašuje po družinskih razmerah. „Smo že tukaj“, pravi deček, ko pogleda skozi okno, urnih nog skoči iz voza ter reče: „Jaz moram naprej, da sporočim očetu in materi veliko srečo. Pod streho stanujemo in sicer na desno druge vrata. Pazite, gospa, stopnjice so temne in strme.“ — Gospa vzame seboj služabnika, ki ji sveti po stopnjicah ter najde dečka na vrhu stopnjic pod streho. „Prosim“ gospa, pridite, težko vas že pričakujejo.“ — Vžalilo se je srce plemeniti gospej, ko je zagledala silno revščino v sobici; par ogorkov je tlelo na ognjišču, razširjalo dim po stanovanju in razsvetljevalo sobo; oken ni bilo nobenih, zato hud mraz. V kotu ležal je oče, na slami poleg njega kake štiri leta stara hčerka; stol in na pol polomljena klop v drugem kotu, to je bila vsa hišna oprava te družine. — „Sluga, postavi svetilnico na to klop in pričakuj me pred vratmi“, rekla je gospa. Pri teh besedah sklone se bolnik na ležišču po koncu ter pravi s hripavim glasom: „Gospa, ali niste vi grofica N?“ — „Od kod me poznate?“ pravi grofica in se čudi tem besedam. V tem zakrije žena svoj obraz ter začne britko jokati. Mali deček stoji, gleda zdaj očeta, zdaj mater, zdaj gospo in nič ne vé, kaj vse to pomeni. „Tedaj me več ne poznate, blagorodna gospa?“ nadaljuje bolnik. „Vi ste krivi vse moje grozne nesreče. Še se bode te morda spo-

minjal, da ste pred štirimi leti zapodili iz svoje hiše služabnika, ki je nekaj mesecev bil pri vas v službi. V tistem času ste pogrešili med vašimi stvarmi dragoceno zappestnico; sumili ste onega služabnika, ki je bil pred nekaterimi dnevi v vaši sobi po opravih. Kmalu pokličete služabnika pred-se ter mu grozite s policaji. Sluga vam je zatrjeval svojo nedolžnost pri življenju svoje hčerke, ki mu je bila nedavno rojana, prisegel je, da om ni kriv te tatvine — a vi mu niste hoteli verjeti; zapodili ste ga iz službe; sodnji ga niste naznanili in sedaj leži oni služabnik tukaj pred vami v nahujši revščini ter vam še enkrat zatrjuje, da je bil po nedolžnem obdolžen tatvine. Moje roke so čiste. Upam, gospa, da me sedaj spoznate tudi vi? — Gospa se je med tem pripovedovanjem vsa tresla. „Da, rekla je, sedaj vas poznam, vendar zelo ste se spremenili.“ — „Pač res sem se spremenil, zakaj preživel sem štiri leta najhujših britkosti. Ko ste me pognali iz hiše kot tatu, bil sem izgubljen. Nisem si upal prositi stalne službe, povsod sem se bal, da me bodo zapodili kot tatu. Tako sem od dne do dne lovil negotovo delo; mnogo poskusil, a nikjer mi ni bilo obstanka. Ni mnoge manjkalo in postal bi bil res tat, lakota me je mnogokrat k temu silila; vendar hvala Bogu, premagal sem poskušnjo; pri tem sem ostal do danes, dasi siromak. In da me Bog ni še zapustil, priča mi to, da vas je pripeljal k meni danes, ko je ravno štiri leta, odkar ste me odslovili iz službe.“ — „Dovolj, dovolj“, reče gospa, „ne govorite več dalje, ubogi mož. Nedolžni ste; po krivem sem vas obdolžila“, vzdihne gospa vsa solzna. — „Tedad ste se prepričali“, reče bolnik, „hvala Bogu, moje dobro ime je tedaj vendar neomadežano.“ — „Mesec pozneje“, nadaljuje gospa, „ko ste odšli, našli smo zappestnico. Precej sem vas jela iskati, povpraševala po časnikih, kje da stanujete, a ničesar nisem mogla zvedeti; o vas ni bilo ne duha, ne sluha. Hvala Bogu, ki mi je po tako nenavadnem potu pokazal vaše stanovanje. Kar sem nad vami zagrešila, tega vsega seveda ne morem poravnati, vendar kar je meni mogoče, to bodem storila.“ — Še isti večer se je nesrečna družina preselila iz mrzlega podstrešja v hišo grofice N., našla ondi gostoljubno postrežbo; ter je še sedaj pri gospej v službi; o njih poštenosti gospa več ne dvomi in hvali Boga, ki ji je dal pritiko, da z dobrotami povračuje krivico, storjeno poštemu služabniku. — Koliko je pa krivic na svetu, ki niso poravnane! Kde jih be in kedaj?

➤ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 19. junija.

Vabilo na naročbo.

➤ **Hitka se druge polletje.** Čas je pomaviti naročnino za tiste, ki dobivajo list, pa ga še plačali niso. Pa tudi na nove se lahko pristopi. **AKO** bi kdo želel še poprejšnje liste t. l., mu moramo ustreči še z vsemi letošnjimi številkami. „DOMOLJUB“ stane za celo leto 80 kr., za pol leta 40. Na naročilo brez poslane naročnine se ne ozira. Naroča se pod naslovom:

Opravništvo „DOMOLJUBA“ v Ljubljani.

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas
G. Zechmayer, Nürnberg.
 ➤ **Obrazci zastoj.** ➤ (15-1)

Za poljedelce, vinorejce in sadjerejce!

Znana tvrdka Ig. Heller na Dunaji II. Praterstrasse št. 78 nam je doposlala letošnji glavni katalog, ki obsega vse stroje, ki so potrebni za poljedelce, vinorejce in sadjerejce. Da se tvrdka trudi vsakemu ustreči, razvidi se iz tega, da katalog ni sestavljen le v nemškem, temveč tudi v slovenskem in laškem jeziku. Katalog obsega 136 strani in je jako elegantno opredeljen. Kdor ga zahteva od imenovane tvrdke, dobi ga brezplačno in franko.

Kako se naredi trden les.

Povsod lahko vidimo, kako se vsako leto spridi mnogo lesenih predmetov, ki so izpostavljeni vremenskim izpremembam. Proti temu je malo sredstev in še ta kakor oljnata barva so le pogojna in predraga, da bi jih bilo mogoče povsod porabiti. Semtertje rabljen tekoči smolnjak je le malo varujoči pomaz, ki je sprva črn; potem sivoumazan; in vendar ne pride ceneje, kakor tenko tekoči **Barthelov izvirni Carbolineum.**

Kjer gré bolj za to, da se les praktično ali trajno zavaruje, kakor za to, da bi se dalo lesu gotovo barvo, ima **Carbolineum**, katerega lahko vsakdo s čopičem na les namaže, radi svoje preproste uporabe in cene kakor tudi radi svoje izvrstne lastnosti, da zavaruje les za zmerom pred gnjilobo, glivami, oštorjenjem in žuželkami, vsekako prednost.

Tudi proti mokrim stenam ni boljšega pripomočka, nego **Barthelov izvirni Carbolineum.**

Ako se uporablja hlevih, deluje izredno razkuževaje, varuje živino v vročih mesecih pred kužnimi boleznimi in pred muhami.

Iz teh razlogov priporočamo svojim p. n. bralcem, da storé več poskušanj z **Barthelovim** preskušanim sredstvom. Prodajajo ga skoro vsi večji trgovci, kakor sam **M. Barthel & Comp., X., Keplerstrasse 20, Dunaj.** Opozarjamo na današnji in-serat. (1)

Vodnikovo kamenosekarstvo

v Ljubljani, koledvorske ulice,

častiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je preskrbelo na novo z raznimi spominki svojo največjo zalogo vsakovrstnih nadgrobnih spomenikov ter se priporoča istim za obilne naročbo. Predstavitim farnim predstojnikom se najuljudneje priporoča za naročbo umetnih cerkvenih del, kakor altarjev, obhajilnih miz itd.; sploh vsega v to stroko spadajočega dela po najnižji ceni. (15-8)

J. & S. KESSLER V BRNU,

7 Ferdinandove ulice 7.

Največja, najcenejša zaloga pomladanskega in letnega blaga.

Poletensko

Grebenašto sukno,
ki se da prati in je jako elegantno in trdno za gospode, dvajsetih boj, 20 cm. široko, kosti za

celo obleko
6-5 metra le 3 gld.

Kdor le jedenkrat kupi, pričra se, kako izvrstno se da prati in kako trdno je.

Brnska sukna

se razposiljajo po čudovito nizki ceni in sicer:
po gl. 3-75 3-10 m. za celo obleko.
po gl. 5-50 3-10 m. za boljše obleko.
po gl. 8-50 3-10 m. za fino obleko,
po gl. 6-— 2 10 m. za ogrtač,
franc. piquet-gilet za gl. 1-50,

Blago za talarje za precast. duhovščino (tudi za poletne suknje) 1-20 m široko, meter gl. 1-50

Črni peruvienes in doskins za salonske obleke po 3-25 m. od gl. 10- naprej.

Modno blago za gospé.

Karirano in črtasto blago 60 cm. šir. za pomočne suknje in otroška oblačila, 10 m. gl. 2-50.

Joupen in trojično blago v vseh modnih barvah 10 m. prve vrste gl. 3-50, druge vrste gl. 2-80.

Kupi se o priliki! Zeфир-blago, pristano in krasne barve, 75 cm. široko 10 m. le gl. 3-50

Brokati in Jacquard-blago, 60 cm. široko, vs h modnih barv, 10 m. gl. 3-60

Doris, najnovjše karirano modno blago, čista volna, 10 m. prej gld. 10, se daj le gl. 6-50.

Nervy, 90 cm. šir. nežno črtano modno blago v najnovjših barvah 10 m. le gl. 4-50.

Kasimir, dvojna širjava, črno in barvano, 10 m. 4 gl.

Volneni atlas, dvojna širjava, volneno blago, črne in drugačine modne barve 10 m. gl. 6-50.

Medretiskan kreton, 10 metrov gl. 2-50. in gl. 3-20.

Elegantno in bogato omišljeni vzorci se pošiljajo gospodom krojačem brezplačno.

Ceniki o perilu za gospode in gospé, o galanterijah, vzorci sukna in rezanega blaga brezplačno in franko. Pošilja se s poštnim povzajem. (16-5)

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvorni carbolineum

se varuje trajno

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, oštorenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje. (16-1)

1 kgr. zadostja za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zagotovljena. 5 kgr. 1-50 gld., 100 kgr. 16 gld. z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomaz, Prekuposem rabat.

Mihael Barthel in drugovi, kemijska tovarna v Ratisboni in na Dunaji, X. okraj, Keplergasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

Vozni red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Iz Beljaka v Ljubljano.

Postaje	Osobni vlaki					
	št. 918 po noči	št. 1714 zjutraj	št. 1716 dopolodne	št. 1712 zvečer	št. 1718 ponoči	št. 1724 zvečer
Ljubljana j. k.		6:45	11:40	4:25	12:05	6:10
Ljubljana R. k.		6:49	11:45	4:30	12:09	6:14
Vižmarje		7-—	11:55	4:41	12:19	6:24
Medvode		7:12	12: 7	4:53	12:31	6:36
Loka		7:26	12:21	5:07	12:45	6:49
Kranj		7:42	12:38	5:24	1:01	7:06
Sv. Jošt (ostaj.)		7:47*	12:43*	5:29*	1:06	7:11
Podnart		8:02	12:58	5:44	1:21	7:25
Otoče (ostaj.)		8:09	1: 4	5:50	1:26	7:31
Radovljica (ostaj.)		8:22	1:18	6:03	1:40	7:44
Lesce		8:30	1:28	6:12	1:47	7:49
Žerovnica (ostaj.)		8:41	1:39	6:23	1:58	
Javornik		8:50	1:48	6:32	2:07	
Jesenice		9-—	1:59	6:42	2:16	
Dovje		9:20	2:18	7:01	2:34	
Kranjska gora		9:46	2:45	7:26	3:01	
Rateče-Bela Peč		10-—	3-—	7:40	3:16	
Trbiž		10:16	3:16	7:55	3:33	
Trbiž		3:54	št. 908	št. 916	št. 1202	št. 952
Thörl-Maglern		4:07	11: 7	3:34	8:15	7:24
Podkloster		4:20		3:48		7:39
Fürnitz		4:36	11:27	4:02		7:59
Toplice Beljak (o.)		4:44		4:17		8:17
Beljak drž. ž. (o.)		4:50		4:25		8:28
Beljak j. k.		4:54	11:50	4:37	8:52	8:38

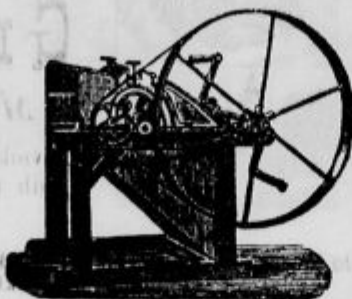
Postaje	Osobni vlaki					
	št. 915 dopolodne	št. 907 popoldne	št. 957 popoldne	št. 917 zvečer	št. 955 dopol.	št. 901 dopol.
Beljak j. k.	11:51	4:38	4:46	10:56	9:05	7:36
Beljak drž. ž. (o.)	11:56		4:51	11:09	9:10	
Toplice Beljak (o.)	12: 2		4:57	11:16	9:16	
Fürnitz	12:10		5:07	11:32	9:26	
Podkloster	12:27	5:02	5:25	11:59	9:45	
Thörl-Maglern	12:42		5:38	12:20	9:58	
Trbiž	12:56	5:20	5:50	12:40	10:10	8:14
Trbiž	št. 1717	št. 1713	št. 1715	št. 1723	št. 1721	
Rateče-Bela Peč	2:30		6:03	1:15		8:26
Kranjska gora	2:47		6:20	1:33		8:41
Dovje	3:02		6:35	1:47		8:55
Jesenice	3:26		7:02	2:17		9:21
Javornik	3:46		7:24	2:39		9:40
Žerovnica (ostaj.)	3:52		7:31	2:46		9:46
Lesce	4:01		7:40	2:55		9:55
Radovljica	4:14		7:58	3:10	8:35	10:06
Otoče (ostaj.)	4:20		8:05	3:17	8:41	10:12
Podnart	4:32		8:18	3:30	8:52	10:23
Sv. Jošt (ostaj.)	4:40		8:27	3:39	8:59	10:30
Kranj	4:52*		8:39*	3:51*	9:10	10:41
Loka	4:59		8:47	3:58	9:16	10:47
Medvode	5:14		9:04	4:14	9:31	11:02
Vižmarje	5:27		9:18	4:27	9:44	11:15
Ljubljana R. k.	5:39		9:30	4:40	9:56	11:27
Ljubljana j. k.	5:48		9:41	4:49	10:05	11:36
Ljubljana j. k.	5:52		9:45	4:52	10:08	11:39

* Vlak ostane na teh postajah le, ako je potreba.
Vlak št. 1721 vozi le od 15. junija do 15. septembra ob sredah, sobotah in nedeljah, tudi ob praznikih. — Vlak št. 1732 vozi le od 15. junija do 15. septembra.

Loterijske srečke.

Trst	31. maja:	32,	25,	57,	11,	45,
Ljubljana	31. maja:	20,	40,	87,	77,	12,
Gradec	24. maja:	86,	33,	36,	43,	26,
Dunaj	24. maja:	5,	7,	62,	32,	24,
Brno	28. maja:	7,	63,	33,	58,	2,
Praga	21. maja:	37,	35,	62,	24,	72,

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
priprava za odstranjenje peronospere,
mlinci za grozdje in sadje,
avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovejša
sestava
v raznih
velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za
ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.
Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno
izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalec najugodnejši pogoji.

(10—5)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

"Zum gold.
Reichsapfel"

J. PSERHOFER-ja lekarna
na Dunaji,

I., Singerstrasse števil. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, zaslužijo po vsej pravici poslednje ime, ker je v resnici premnogo boleznij, pri katerih te kroglice izvrstno pomagajo. Že mnogo desetletij razširjene so te kroglice splošno, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Škatljica s 15 taciimi kroglicami stane 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, stane s poštnine prosto pošiljavo: zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne odpošlje.) — Prosi se, da se zahtevajo izrecno

Pserhoferjeve kričistilne kroglice
in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovnem navodilu za rabo ime J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferjev. Lonček 40 kr. S frankovano pošiljavo 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. Steklenica 50 kr.

Američansko mazilo za protin 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog Škatljica 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Balzam za gušo flakon 40 kr., s frankovano pošiljavo 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodecu, slabemu prebavljenju itd., steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakarski prašek proti kašlju itd., škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavo 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najboljša sredstvo za pospeševanje rasti las, škatljica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Steudela, domače sredstvo proti ranam, oteklinaim itd., lonček 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Universalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja, škatljica 1 gld.

Razven tu omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmaceutične specialitete in se predmeti, ki bi slučajno ne bili v zalogi, preskrbe na zahtevanje točno in cenó. — Pošiljave po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolj po poštni nakaznici), je poštnina dosta nižja, nego pri pošiljavam s povzetjem. (12—8)

Navedene specialitete dobijo se tudi v Ljubljani pri lekarnarju G. Piccoli-ju.

Deželna lekarna Ludovika

v LJUBLJANI,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-

pri „Mariji Pomagaj“ Grečelna

Mestni trg št. 11,

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:

Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., duc. 1 gold., 5 duc. 4 gold.

Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče sredstvo. 1 stekl. 20 kr., duc. 2 gold.

Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano branilo proti koleri, kolerinu in koliki. Stekl. 25 kr.

Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr., duc. 2 gold.

Cvet zoper luskinje, najboljšje sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plesam. Cena z navodilom rabe 80 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena steklenici 50 kr., duc. 5 gold.

Doršerovo ribje olje najboljšje baže, katero jedino zapisujejo zdravniki proti kašlju, škruhalnom itd. Mala stekl. 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Francova zdravilna esenca, proti boleznim v želodec in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., duc. 1 gold., 5 duc. 4 gold.

Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gold.

Grenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol litra, z navodilom rabe 80 kr.

Hortstova voda za oči proti unetim očem, njih kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., duc. 3 gl.

Kapljice za bledične, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekosljive, 36 kr., duc. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico, Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne krogljice proti vsem boleznim, ki od želodeca prihajajo. Cena škatljici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in navodlom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitkov 5 gl. 25 kr.

Kri čistilni čaj Kählerjev, Majhen zavitek 75 kr., velik 1 gold. 30 kr. z navodlom rabe vred.

Krogljice za bledico dr. Blanda (poenkrane) proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škatljica velja 60 kr.

Krogljice za trakulje, gotovo sredstvo proti trakulji. Cena z navodlom 2 gold.

Malaga-vino najboljšje vrste za prebolele. Stekl. 1/2 litra 60 kr., 1/3 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.

Marijino-celjske kapljice, slavno znano in zelo priljubljeno zdravilo proti boleznim želodeca. Steklenica 20 kr., duc. 2 gold., 5 duc. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.

Obliz zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno tak od mene le 40 kr.

Pagliano-srup, pravi iz Florencije, varuj se ničvrednih ponaredeb, cena 1 gold.

Homeopatična lekarna.

Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na Kranjskem. Napravljajo se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočneje. Isto tako se dobé vsa zdravila po receptih pripravljena, vedno sveža in najboljšje vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosim vljudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Prašek za šourke, Škatljica 30 kr.
Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozebhan, jako dobro sredstvo.

Lonček 40 kr.

Saffelino kislá ustna voda. Stekl. 50 kr.

Saffelino kislá zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Srup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripavosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih planinskih zelišč. Stekl. 50 kr., duc. 5 gl.

Strup za podgane, najučnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenice, Steklenica 40 kr.

Tinktúra za most las. Steklenica 60 kr.

Tinktúra za kurja očesa, bledavice in arde kroko. Stekl. 40 kr., 1/2, duc. 2 gold.

Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo proti zlatej hili, slabemu želodecu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škatljica z navodlom rabe 50 kr.

Univerzalni zdravilni obliz (flajster) zoper vsakovrstne rane, vnetje otekline itd. Škatljica 30 kr.

Ustna voda dr. Duflos-a iz ameriških rastlin, ohranjuje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. 60 kr.

Voda za čiščenje obraza, pege, ogrce, grinte in druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., duc. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Helderji z dodatkom salicilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.

Železato kineško vino pokrepča želodec. Cena butelji 1 gold. 20 kr.

Železato salo iz kitovih jeter najboljšje vrste, za krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.

Želodečne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezij pri Mariji Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želodečne bolezní ozdraviti. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.

Medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.

Zdravinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prašlee zoper vse prašlee bolezni. Stekl. 30 kr.

Prašek za prašlee po poskušnjah potrjen proti perečemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanjkanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.

Konjski cvet za miranje udov, trzanje, otekline, spahnenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.

Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega praška, obvaruje se ga šestokrat nalezljivim boleznim. Zavitek 50 kr.

Poskušeni mlačni in govejji prašek. Ta prašek je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje krogljice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.

(21)

Lud. Grečel, lekar.